॥श्रीराम॥

२०१८-१९

(शेतकऱ्यांना समर्पित)

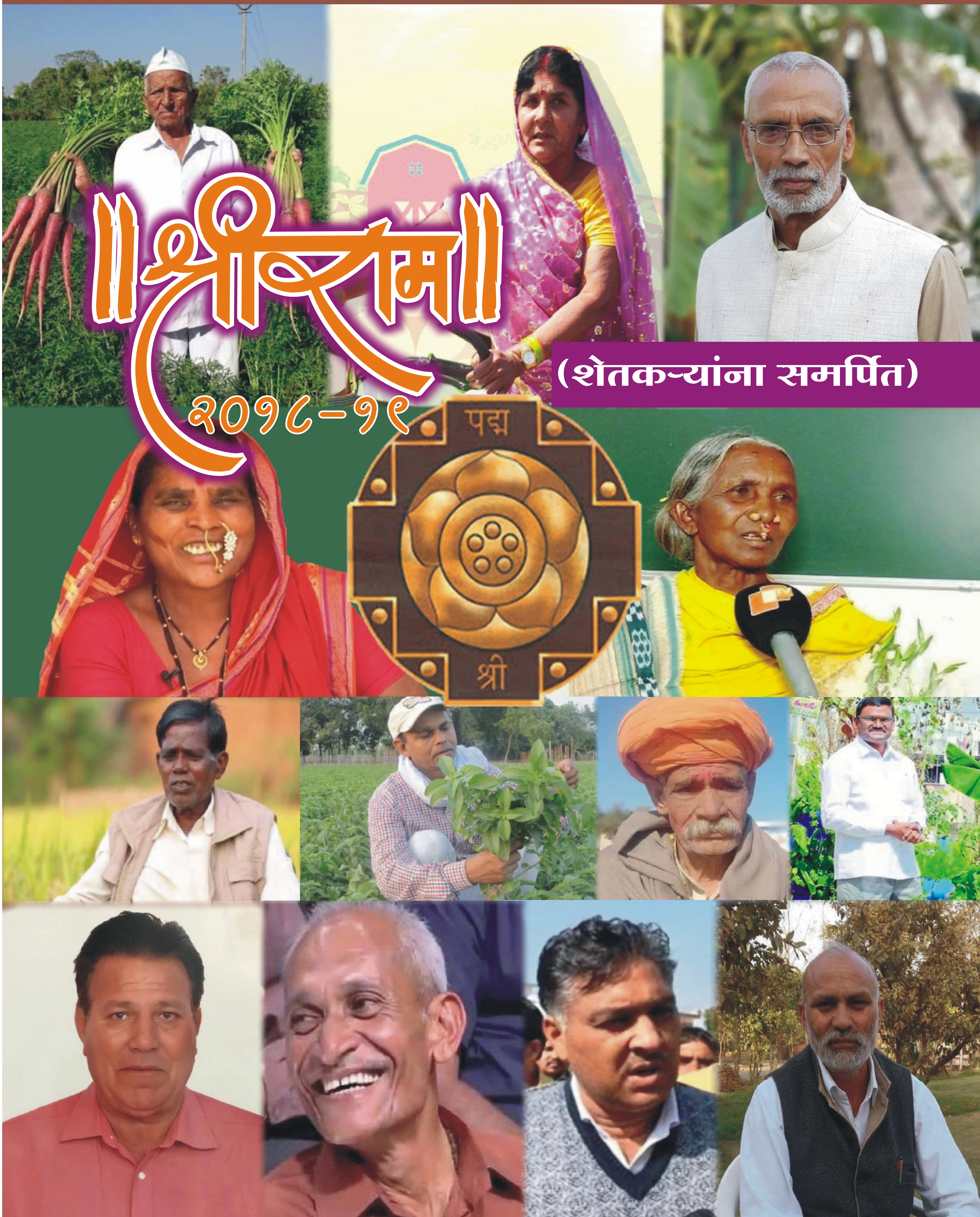

✻ मुखपृष्ठ संकल्पना विश्लेषण ✻

वल्लभभाई वसरामभाई मारवणिया :

गुजरातच्या जुनागढमधील वल्लभभाई यांनी वयाच्या १३ व्या वर्षापासून शेती करण्यास सुरूवात केली. आज ते १३ ते ९६ वर्ष वयाच्या त्यांनी शेतीत आपले जीवन समर्पित केले आहे. त्यांना गाजर वाढविण्याचे कौशल्य आहे. ते इयत्ता ५ वी शिक्षित आहेत. त्यांनी सिध्द केले की सर्व ज्ञान शैक्षणिक नसते. त्यांनी मधुवन गाजर–सुधारित गाजर विविधता या नाविन्यासाठी त्यांना ९ व्या राष्ट्रीय ग्रासरूट इनोव्हेशन अवॉर्ड्स २०१७ सन्मानित करण्यात आला.

राजकुमारी देवी :

या किसान चाची या नावाने परिचित आहेत. त्या बिहारच्या मुजफ्फरपूर जिल्ह्यातील आनंदपूर या खेड्यातील आहेत. त्या त्यांच्या प्राप्त झालेल्या कौशल्यामुळे त्यांना मातीच्या गुणवत्तेचे मुल्यांकन करण्यास आणि शेतकऱ्यांना फायद्याची शेती करण्यास मदत करतात. राजकुमारी देवी खेड्यातून सायकलवर फिरून महिलांना स्वंपाकघरातील शेती आणि स्त्रियांना बचत गट स्थापन करण्यासाठी संघटित करतात. राजकुमारी यांनी एक नफा न देणारी संस्था देखील स्थापन केली आहे जी बचतगट चालविणाऱ्या गटाकडून केवळ नवीन उत्पादन घेत खेड्यातील महिलांना कृषी आधारित उत्पादने घेण्यासाठी प्रशिक्षण व प्रेरणा देते.

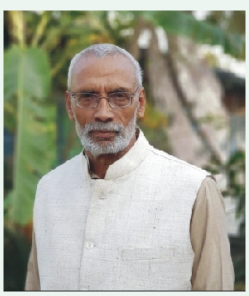

भारतभूषण त्यागी :

भारत भुषण त्यागी हे शेतीच्या जगात एक प्रसिध्द नाव आहे. दिल्ली विद्यापीठातून पदवीधर असलेले ते सेंद्रिय शेतीचे प्रवर्तकांमध्ये ओळखले जातात. बुलंद शहरामधील खेड्याचे रहिवासी असलेले त्यागी यांनी उत्तरप्रदेशमधील मुळगावी एक अत्याधुनिक संशोधन व प्रशिक्षण केंद्र विकसित केले आहे. या कार्यासाठी पंतप्रधानांनी पुर्वगामी शेतकरी पुरस्कारानी सन्मानित करण्यात आले आहे.

श्रीमती राहीबाई सोमा पोपरे (बीज आई):

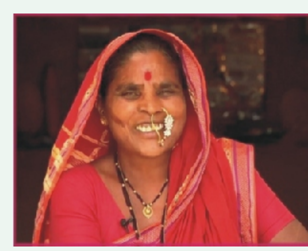

त्या ५४ वर्षाच्या महिला असून त्या अहमदनगर जिल्ह्यातील कोंभळणे गावातील असून त्या शेती–जैवविविधता, लँडरेस संवर्धन आणि भात पिकांच्या लागवडीतील अनेक नाविण्यपुर्ण तंत्र शोधून काढले आहे. कळसूबाई परिसर बियाणे संवर्धन समिती या बचत गटाच्या त्या सक्रिय सदस्य आहेत. त्यांनी विविध पिकामधील नाविण्यपुर्ण लागवडी तंत्रज्ञान शोध लावला आहे.

कमला पुजारी :

या ओडिशाच्या कोटापूर जिल्ह्यातील अदिवासी महिला असून त्यांनी स्थानिक जातीचे धान्य टिकविण्यासाठी प्रसिध्द आहेत. रासायनिक खताचा वापर सोडण्यासाठी आणि सेंद्रिय शेती पध्दतीचा अवलंब करण्यासाठी त्यांनी आपल्या भागातील ग्रामस्थांना प्रेरित करण्यासाठी देखील ओळखल्या जातात. त्यांची नुकतीच ओडिशाच्या राज्यनियोजन मंडळामध्ये सदस्य म्हणून निवड झाली आहे.

बाबूलाल दहिया :

ते ७५ वर्षाचे असून ते मध्यप्रदेशातील सतना जिल्ह्यातील पिथौराबादचे आहेत. ते त्यांच्या सेंद्रिय शेतीच्या तंत्रासाठी प्रशंसित आहे. पोस्टमास्टर म्हणून निवृत्त झाल्यानंतर बाबूलाल यांनी आपल्या ८ एकर जागेवर सेंद्रिय शेतीचा सराव सुरू केला व त्यांनी आतापर्यंत ११० पारंपारिक तांदूळ वाण गोळा केले आहेत. या वाणांची लागवड मोठ्या प्रमाणात पाण्याशिवाय करता येते हे शोधून काढले.

➡ मलपृष्ठावर

रामशरण वर्मा :

उत्तरप्रदेशमधील बाराबंकी जिल्ह्यातील दौलतपूर गावात रहात असून त्यांनी स्वत:चे संकर आणि ऊतक संस्कृती तंत्र तयार केले आहे. प्रगतशिल शेतकरी तयार व वाढविण्यासाठी श्री वर्मा हाय-टेक शेती, गुणवत्ता आणि पिक फिरविणे या तंत्रज्ञान या विषयावर शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करतात.

वसरामभाई जगदीश प्रसाद पारीख :

ते सेंद्रियशेती आणि फुलकोबीच्या लागवडीसाठी परिचित आहेत. पारीख यांनी १५ किलो वजनाचे फुलकोबी वाढवून लोकांचा चकीत केले या शोधमुळे यांचे नाव गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्डमध्ये समाविष्ट झाले आहे. राजस्थानमधील सीकर जिल्ह्यातील असून त्यांना यापुर्वी अनेक पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे. त्यांनी अजितगड सिलेक्शन-एक नवीन फुलकोबी वाण या नाविण्यासाठी पारिख हे पहिली राष्ट्रीय ग्रासरूट इनोव्हेशन अवॉर्ड मिळाला आहे.

यादपल्ली व्यंकटेश्वर राव :

आंध्रप्रदेशातील कुन्नूर येथील रहिवासी असून त्यांनी २००५ पासून सेंद्रीय शेतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी केलेल्या कार्याबद्दल ओळखले जातात. शेतकऱ्यांना दैनंदिनी माहिती मिळावी यासाठी त्यांनी राइथू नेस्तम हे मासिक, वेबसाईट आणि मोबाईल ॲप्लीकेशन प्रकाशित केले आहेत.

सुलतान सिंग :

करनालमधील बुटाना खेड्यातील रहिवासी असून त्यांनी पुन:रक्ताभिसरण मत्स्य पालन तंत्रज्ञान यासारखे अनेक तंत्रज्ञानाचा अवलंब केला आहे. त्यांनी कॅटफिशचे प्रजनन सुरू केले आहे आणि प्रतिकुल हवामान असतानाही कोळंबीचे कशा पध्दतीने संगोपन केले जावू शकते हे तंत्रज्ञान शोधून काढले. त्यांच्या हाय-टेक आणि अत्याधुनिक फायदेशीर मासे पालन पध्दतीसाठी त्यांना वेगवेगळ्या पुरस्कारांनी सन्मानित करण्यात आले आहे.

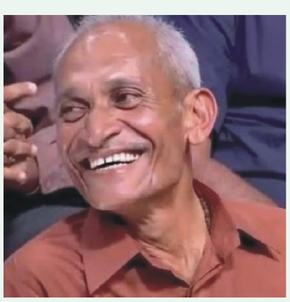

हुकुमचंद पाटीदार :

राजस्थानच्या झालावाडमध्ये सेंद्रीयशेती करतात. सत्यमेव जयते मध्ये त्यांची कथा चित्रित करण्यात आली होती. ते मानपुरा गावचे रहिवासी असून त्यांनी २००४ मध्ये सेंद्रिय शेती करण्यास सुरूवात केली आणि अनेकांना प्रेरणा देण्याचे काम केले. त्यांच्या शेतात विविध पिकांचे प्रयोग केले जातात. त्यामध्ये गहू , बार्ली, हरभरा, मेथी, धणे, लसून पिके शेतात घेतात. भारताव्यतिरिक्त त्याचे उत्पादने ऑस्ट्रेलियासारख्या देशात निर्यात केले जातात.

नरेंद्र सिंह :

हरियाणामधील पानिपत इसराना खेड्यातील असून त्यांच्या दुग्धशाळेमध्ये जवळपास १५० गाया आहेत. त्यांनी ही दुग्धशाळा २० वर्षापुर्वी १० गाई घेवून सुरू केली. आज जगातील वेगवेगळे तज्ज्ञ लोक या दुग्धशाळेला भेट देतात व प्रजनन कसे करतात याचे प्रशिक्षण घेतात.

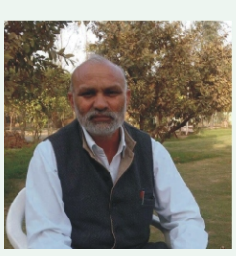

कवलसिंग चौहान :

हरियाणाच्या आर्टना येथील असणारे कवलसिंग यांना यापुर्वी पंतप्रधानांनी प्रगतशिल शेतकरी म्हणून सन्मानित केले आहे. ते प्रशिक्षित वकिल आहेत. परंतु ते शेती करण्यास प्राधान्य देतात. ते मशरूम आणि बेबीकॉर्नच्या लागवडी करण्यासाठी ओळखले जातात. ते हजारो शेतकऱ्यांना बेबीकॉर्न लागवडीचे तंत्र प्रशिक्षण देत असतात.

✻ संस्थेच्या शाखा ✻

- श्रीराम माध्यमिक विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, पानीव. (वाणिज्य व विज्ञान) मो. ८६००१११४९
- कॉलेज ऑफ डी. फार्मसी, पानीव. मो. ९४२११२१३८९
- कॉलेज ऑफ बी. फार्मसी, पानीव. मो. ९४२११२१३८९
- श्रीराम इंग्लिश स्कूल, पानीव. मो. ९०४९४०२९९९
- श्रीराम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, पानीव. मो. ८६००११११६६
  - १) फिटर
  - २) इलेक्ट्रीशियन
  - ३) मेकॅनिक मोटार व्हेईकल
  - ४) वेल्डर
  - ५) मेकॅनिकल डिझेल
- श्रीराम इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी, पानीव. मो. ७८७५८७२०००
  - 1) B.C.A.
  - 2) B.C.S.
  - 3) M.Sc. (Comp. Sci.)
- श्रीराम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी (पॉली.), पानीव. मो. ८००७७७०५५०
  - १) मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग.
  - २) कंम्प्युटर टेक्नॉलॉजी.
  - ३) इलेक्ट्रॉनिक्स ॲन्ड टेलीकम्युनिकेशन.
  - ४) सिव्हील इंजिनिअरिंग.
- श्रीराम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी,सेंटर, पानीव.(डिग्री) मो. ८००७७७०५८३
  - १) मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग.
  - २) कंम्प्युटर सायन्स ॲन्ड इंजिनिअरिंग.
  - ३) इलेक्ट्रॉनिक्स ॲन्ड टेलीकम्युनिकेशन.
  - ४) सिव्हील इंजिनिअरिंग.
- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ नासिकचे अभ्यास केंद्र मो. ८००७७७०५४३

  बी.ए.,बी.कॉम.,पूर्वतयारी प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम.
- श्रीराम कृषि महाविद्यालय, पानीव. मो. ९७६६७०१४८७
- श्रीराम महिला विज्ञान (बी.एस्सी.) महाविद्यालय, पानीव. मो. ८४०८९७६०००
- श्रीराम कृषि अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पानीव. मो. ९९२२५९४५२४
- श्रीराम उद्यानविद्या महाविद्यालय, पानीव. मो. ९६५७२७४३५८
- श्रीराम कृषि व्यवसाय व्यवस्थापन महाविद्यालय, पानीव. मो. ९७६६६६९१३७
- स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र, पानीव. मो. ८६००१११२३
- श्रीराम सायन्स ॲकॅडमी, पानीव. (NEET / JEE / CET) मो. ९६७३१५७०००,८४११००४६५७
- सौ. उज्वलाताई शिंदे महिला वसतिगृह, पानीव. मो. ७७९८७१२२२२
- श्री. सुशिलकुमार शिंदे मुलांचे वसतिगृह, पानीव. मो. ८६००१११२४
- जगदिश पाटील कुस्ती संकुल, पानीव. मो. ९०४९३५५५५५

आपत्कालीन संपर्क नं.: ९०४९३५५५५५, ७७९८७१२२२२, ९६७३१५७०००,८४०८९७६०००